

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Drs. K.H. Ollengren
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Behandeld door	Wethouder financiën Helga Witjes
Uw kenmerk	Telefoonnummer	(026) 32 60 111
Zaaknummer	Onderwerp	Oproep gemeenten om verdeelsleutel gemeentefonds aan te passen
Bijlage(n)		
Datum	26 november 2021	

Beste minister Ollengren,

De gemeente is de eerste overheid voor inwoners. Steeds meer taken komen bij ons als gemeente. Zoals de jeugdzorg, inburgering en de afhandeling van de toeslagenaffaire. Om dit te betalen krijgen wij geld uit het gemeentefonds. Het Rijk maakt voor dit gemeentefonds een nieuwe verdeelsleutel. Deze moet zorgen voor een meer eerlijke verdeling van rijksmiddelen. Maar voor kleinere gemeenten pakt dit juist oneerlijk uit. Meer dan de helft van de gemeenten in Nederland gaat er in de plannen van het Rijk op achteruit. U bent als Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties direct betrokken en verantwoordelijk voor deze nieuwe verdeelsleutel. Daarom doen wij, de gemeenten Druten, Heumen, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden en Westervoort, samen een oproep aan u én het kabinet om de verdeelsleutel van het gemeentefonds aan te passen.

De herverdeling raakt gemeenten rond grotere, zogenaamde centrumsteden, extra hard. U gaat er onterecht vanuit dat centrumgemeenten zoals Arnhem en Nijmegen een deel van onze taken uitvoeren op het gebied van WMO en Jeugd. Dat is niet zo. Onze inwoners kunnen nu én in de toekomst gewoon bij hun eigen gemeente aankloppen voor zorg. Alleen voor heel specialistische hulp gaan onze inwoners naar een grotere stad.

Adviesraad steunt gemeenten

Gelukkig is de Raad van het Openbaar Bestuur het eens met onze bezwaren. Volgens de Raad maakt u de rol van centrumsteden te zwaar. Dit zorgt voor een fout in de verdeelsleutel. Volgens de Raad redeneert u hierbij vanuit een rationele systeemwereld. Terwijl de leefwereld van gemeenten anders is. De Raad dringt er daarom op aan om deze verdeling bij te stellen. Het advies van de Raad heeft u inmiddels in uw bezit.

Het raakt onze inwoners

Om onze taken voor inwoners te kunnen blijven uitvoeren, hebben wij genoeg geld nodig. De nieuwe verdeelsleutel vraagt lastige keuzes. Omdat deze zorgt voor structureel minder inkomsten. Dit varieert van 30 tot ruim 117 euro per inwoner (Druten)! In absolute getallen gaat het dan om bijvoorbeeld bijna één miljoen voor Heumen en Renkum en ruim drie miljoen voor Lingewaard en Overbetuwe.

Gemeenten komen voor duivelse dilemma's te staan. We kunnen het gat alleen maar dicht maken door belastingen te verhogen. Of te bezuinigen op belangrijke voorzieningen, zoals bibliotheken. Er zijn gemeenten die dergelijke bezuinigingen al hebben doorgevoerd. De rek is er, na jaren van bezuinigen, echt uit.

Gezamenlijke opgaven

De nieuwe verdeelsleutel raakt gemeenten rondom de centrumsteden onevenredig hard. Tegelijk kijkt u juist naar deze gemeenten bij gezamenlijke opgaven. Hier is de ruimte voor het bouwen van meer woningen, het realiseren van windmolens of het zorgen voor groene recreatieruimte. Opgaven die wij niet goed kunnen doen wanneer we minder geld krijgen en daarmee juist geen goede samenwerkingspartner van centrumgemeenten kunnen zijn. Omdat wij geen geld krijgen, kunnen we samen geen nieuwe dingen oppakken of verbeteren.

Invoering is onverantwoord

Wij zijn voor een eerlijke en objectieve verdeling van Rijksmiddelen. Deze verdeelsleutel is dat in onze ogen niet. Daarom roepen wij u en het kabinet op om de herverdeling opnieuw te bekijken. Zoals de Raad voor het Openbaar Bestuur ook voorstelt. Invoering op de huidige manier is onverantwoord. Alleen door de verdeelsleutel te herzien, kunnen wij de leefbaarheid in onze gemeenten op peil houden.

Met vriendelijke groet,

De wethouders financiën:

Willy Brink gemeente Druten

Maarten Schoenaker gemeente Heumen

Helga Witjes gemeente Lingewaard

Brigitte Faber – de Lange gemeente Overbetuwe

Marinka Mulder gemeente Renkum

Dorus Klomberg gemeente Rheden

Rob Raaijman gemeente Westervoort

gemeente Rheden

